

Bruksela, 30 maja 2022 r.
(OR. fr)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0414(COD)

9227/1/22
REV 1

SOC 271
EMPL 170
MI 401
DATAPROTECT 160

SPRAWOZDANIE

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	14450/21 - COM(2021) 762 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych – <i>Sprawozdanie z postępu prac</i>

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 9 grudnia 2021 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych. Dyrektywa ta ma na celu umożliwienie prawidłowego określenia statusu zatrudnienia, zapewnienie równego traktowania, przejrzystości i rozliczalności zarządzania algorytmicznego w ramach pracy za pośrednictwem platform internetowych oraz przejrzystości i identyfikowalności zmian w świecie pracy za pośrednictwem platform internetowych i wiedzy na ten temat, a także poprawę przestrzegania przepisów mających zastosowanie do wszystkich osób wykonujących pracę za pośrednictwem platform internetowych.

2. Zdecydowana większość delegacji zasadniczo z zadowoleniem przyjęła wniosek, podkreślając jednak, że potrzeba czasu na ocenę wszystkich skutków wniosku.

Podczas prezydencji francuskiej Grupa Robocza do Spraw Społecznych spotkała się w dniach 17 stycznia, 8 lutego, 3 marca, 4, 5 i 28 kwietnia oraz 10 i 24 maja 2022 r. Grupa robocza zakończyła pierwsze czytanie tekstu wniosku, co pozwoliło sporządzić pierwszy tekst kompromisowy na podstawie przygotowanego przez prezydencję kwestionariusza dotyczącego dwóch pierwszych rozdziałów. Postępy prac podsumowano poniżej w części II.

Obecnie wszystkie delegacje podtrzymują ogólne zastrzeżenia weryfikacji do tekstu.

Dania i Niderlandy podtrzymują zastrzeżenia parlamentarne.

Parlament Europejski nie przyjął jeszcze stanowiska w pierwszym czytaniu.

Zgodnie z proponowaną podstawą prawną, czyli art. 153 ust. 2 lit. b) w związku z art. 153 ust. 1 lit. b) oraz art. 16 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Rada ma obowiązek stanowić zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą wspólnie z Parlamentem Europejskim.

W dniu 2 lutego 2022 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych przedstawił formalne uwagi na temat wniosku.

II. PRACE RADY PODCZAS PREZYDENCJI FRANCUSKIEJ

Grupa Robocza do Spraw Społecznych rozpoczęła analizę wniosku podczas prezydencji słoweńskiej w dniu 13 grudnia 2021 r., kilka dni po jego opublikowaniu. Podczas tego posiedzenia Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy, a delegacje miały możliwość przedstawienia wstępnych uwag ogólnych.

W dniu 22 grudnia 2021 r. prezydencja francuska przesłała delegacjom kwestionariusz dotyczący oceny skutków. Odpowiedzi udzieliło 25 państw członkowskich. Ocena skutków została szczegółowo przeanalizowana i omówiona podczas nieformalnej wideokonferencji członków Grupy Roboczej do Spraw Społecznych w dniu 8 lutego 2022 r. Podsumowanie tej oceny sporządzone przez prezydencję przedstawiono w dok. 9227/1/22 REV 1 ADD 1.

Pierwsze czytanie tekstu, które odbyło się na posiedzeniach w dniach 17 stycznia, 3 marca i 4 kwietnia, wywołało liczne pytania mające na celu lepsze zrozumienie tekstu i sposobu jego interpretacji, w szczególności w odniesieniu do art. 4 i 5. Na posiedzeniu w dniu 5 kwietnia Komisja wyjaśniła w szczególności prawne domniemanie zatrudnienia i jego wzruszenie.

W świetle wyjaśnień przedstawionych przez Komisję i w reakcji na wnioski o wyjaśnienia wyrażone przez delegacje w dniu 12 kwietnia 2022 r. prezydencja przedstawiła notę prezydencji w formie kwestionariusza mającego na celu zebranie wytycznych, o które zwróciły się delegacje, z myślą o opracowaniu pierwszego kompromisowego tekstu rozdziałów I i II oraz ogólnie – w celu wyjaśnienia tekstu. Krok ten miał zasadnicze znaczenie dla wypracowania zarówno wspólnego rozumienia tekstu, jak i dla umożliwienia delegacjom zajęcia stanowiska w najbardziej złożonych kwestiach.

Posiedzenia Grupy Roboczej do Spraw Społecznych w dniach 28 kwietnia i 10 maja poświęcono analizie odpowiedzi delegacji, dzięki czemu prezydencja mogła opublikować w dniu 19 maja 2022 r. kompromisowy tekst¹ rozdziałów I i II oraz odnośnych motywów, omówiony na forum grupy roboczej w dniu 24 maja.

¹ Dok. ST 8584/22.

III. GŁÓWNE KWESTIE OMAWIANE NA SZCZEBLU GRUPY ROBOCZEJ

Zakres stosowania i cel

Ponieważ wiele delegacji wyraziło życzenie, by tekst lepiej odzwierciedlał podstawę prawną, na której się opiera, art. 1 został przeformułowany, tak aby umożliwić przedstawienie zakresu stosowania w odniesieniu do jego podwójnej podstawy prawnej.

Prezydencja starała się również w większym stopniu wyjaśnić swoje cele i sposoby ich osiągnięcia w art. 1 akapit drugi. Wynikało to w szczególności z licznych wniosków o wyjaśnienie stosowania tekstu do pracowników (na podstawie art. 153 ust. 1 lit. b)) z jednej strony i osób samozatrudnionych z drugiej strony (na podstawie art. 16 TFUE).

Ponadto podobną próbę wyjaśnienia podstawy prawnej podjęto w motywach.

Definicje

Ponieważ pojęcie „usługi komercyjnej” było przedmiotem wielu debat, w szczególności ze względu na brak jej definicji w prawie Unii, zaproponowano powrót do pojęcia „usługi”. Na wniosek niektórych państw członkowskich w art. 2, podobnie jak w motywie 18, określono również rodzaje platform wyłączonych z zakresu stosowania (*resell goods or services, or those who provide a service that is of a non profit making nature*).

Domniemanie prawne

Wobec braku jasnego i wyraźnego stanowiska większości delegacji w sprawie kryteriów, ich liczba, charakter i próg nie zostały znacząco zmienione.

Prezydencja zaproponowała jednak delegacjom wprowadzenie dodatkowej koncepcji odnoszącej się do podporządkowania prowadzącego do zatrudnienia, skupiając się nie tylko na *control of the performance of work*, jak we wniosku Komisji, ale szerzej na *restriction of freedom, including through sanctions, to organise one's work and control its execution*.

Pojęcie ograniczania swobody zostało usunięte z warunku określonego w lit. d) i wprowadzone do formuły wprowadzającej, tak by miało bardziej ogólne zastosowanie do wszystkich warunków i lepiej obejmowało niektóre warunki, w szczególności warunek określony w lit. a).

Ponadto słowo *effectively* w niektórych kryteriach zastąpiono słowem *de facto* i wprowadzono je w części wprowadzającej ust. 2 w celu bardziej ogólnego odzwierciedlenia zasady pierwszeństwa faktów.

Wreszcie nowe brzmienie ust. 3 ma na celu uściślenie marginesu swobody pozostawionego państwom członkowskim co do stosowania domniemania zatrudnienia poza postępowaniem administracyjnym lub sądowym, które kwestionuje jakość stosunku pracy, oraz w przypadkach, w których stosunek pracy wyraźnie nie jest stosunkiem pracy zgodnym z prawem krajowym lub praktyką krajową.

Wzruszenie domniemania

Poprawki do tego artykułu miały na celu uwzględnienie wyjaśnień przedstawionych przez Komisję i osiągnięcie porozumienia ze wszystkimi delegacjami. Zasadniczo wprowadzone zmiany przyczyniły się do zgłoszenia wniosków o bardziej merytoryczne zmiany dotyczące kompetencji państw członkowskich w odniesieniu do braku skutku zawieszającego.

Kwestia ciężaru dowodu i roli platform została również doprecyzowana w motywie 28.

Zarządzanie algorytmiczne, przejrzystość pracy za pośrednictwem platform internetowych, dochodzenie roszczeń i egzekwowanie prawa

Dyskusja dotycząca artykułów rozdziału III, IV i V (artykuły 6–19) skupiła się na następujących elementach:

- delegacje zwróciły się w szczególności o wyjaśnienie związku z innymi tekstami europejskimi, w tym z rozporządzeniem w sprawie platform i przedsiębiorstw, RODO i projektem rozporządzenia w sprawie sztucznej inteligencji, a także o stosowanie przepisów tego rozdziału do osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych, w zależności od ich statusu;
- delegacje skomentowały zakres stosowania i cel art. 11 dotyczącego rejestrowania pracy wykonywanej za pośrednictwem platform internetowych. Wnioskowały również o dalsze wyjaśnienia dotyczące częstotliwości i sposobów udostępniania niektórych informacji (art. 12);
- a także zwróciły się do Komisji w kwestii stosowania niektórych artykułów do osób samozatrudnionych (w szczególności art. 10, 13 i 18).

IV. PODSUMOWANIE

W technicznej analizie wniosku oraz we wzajemnym zrozumieniu skutków operacyjnych dyrektywy poczyniono wymierne postępy. Zakończono pierwsze czytanie całego tekstu. Prezydencja francuska poświęciła odpowiednio dużo czasu na omówienie artykułów, zapewniając delegacjom możliwość zadawania pytań, w tym na piśmie, przed posiedzeniami Grupy Roboczej do Spraw Społecznych. Na podstawie wyjaśnień przedstawionych przez Komisję i uwag państw członkowskich, prezydencja francuska była w stanie opracować pierwszy tekst kompromisowy, którego głównym celem jest wyjaśnienie techniczne tekstu. Tekst ten obejmuje wyłącznie rozdziały I i II oraz powiązane motywy i został z zadowoleniem przyjęty przez delegacje jako dobra podstawa negocjacji. Dalsze prace i dyskusje techniczne są bowiem konieczne, zanim możliwe będzie rozpoczęcie dyskusji w celu wypracowania podejścia ogólnego.
